

Saksframlegg Takstendring gasskjøretøy takstgruppe 2

Organ:	Møtedato:	Saksnr.:	Ansvarlig for sak:
AKG	5 juni 2025	Sak 36 / 25	Sekretariatet
Styringsgruppe	12 juni 2025	Sak 30 /25	Sekretariatet

Forventet tidsbruk for behandling av saken: 15 min

Hva saken gjelder

Hva: Forslag om endring av bompengetakster for gasskjøretøy i takstklasse 2 (kjøretøy over 3,5 tonn), gjennom å sidestille gassdrevne kjøretøy med nullutslippskjøretøy i takstgruppe 2. Begge disse gruppene vil da ha samme fritak for bompenger.

Hvorfor: Det utvidede nullvekstmålet som ligger til grunn for Bypakke Tenk Tromsø tilsier at det i tillegg til nullvekst i personbiltrafikken skal gjøres tiltak for å redusere klimagassutslipp, kø, luftforurensing og støy. Et viktig element i å redusere klimagassutslipp er å legge til rette for at næringstransport med tunge kjøretøy kan velge fossilfrie alternativer. Slik kan vi bidra til bedre tilrettelegging for grønn omstilling og nullutslippsmålet i transportnæringen.

Forslag til beslutning

1. Styringsgruppen stiller seg bak forslaget om å likebehandle gasskjøretøy i takstgruppe 2 med el- og hydrogenkjøretøy, og gis fritak for betaling ved passeringer i bomsystemet til Bypakke Tenk Tromsø.
2. Styringsgruppen ber administrasjonen i kommunen og fylkeskommunen å legge frem dette forslaget i egne organer.

Bakgrunn

Både Tromsø kommune og Troms fylkeskommune jobber ut fra mål om å redusere klimagassutslipp fra transportsektoren i tråd med nasjonale mål om nullutslipp fra transportsektoren.

I takstinnretningen for Bypakke Tenk Tromsø er det lagt opp til at fossilfrie kjøretøy med totalvekt over 3,5 tonn har gratis passering i bomringen. Det foreslås at biogass likebehandles med elektriske kjøring og hydrogenkjøretøy, som fossilfritt alternativ, i bomringen i Tenk Tromsø.

Forutsetninger

Forutsetning for innføring at denne endringen i takstsystemet, er at det foreligger lokalpolitiske vedtak om å innføre fritak eller redusert takst for gassdrevne kjøretøy i takstgruppe 2. Takstklasse «gass» gjelder alle gassdrevne kjøretøy i takstgruppe 2.

Økonomiske konsekvenser

Innføring av fritak for gasskjøretøy i Bypakke Tenk Tromsø vil per nå innebære minimal økonomisk konsekvens.

Det er på landsbasis en relativt liten andel tunge kjøretøy med biogass.

I Bypakke Tenk Tromsø viser statistikken at det i 2024 er ingen kjøretøy registrert som lastebil med biogass som drivstoff.

Total inntekter fra takstklasse 2 er 16,6 mill.kr i Tromsø i 2024. Det er derfor det maksimale vi kan tape. Beløpet antas vil å gå ned på sikt når kjøretøyene byttes til elektrisk drift.

Lav andel gasskjøretøy er med stor sannsynlighet knyttet til begrenset, men økende, infrastruktur for LNG fyllestasjoner i Nord-Norge. Det finnes noe infrastruktur som eksisterer, og det jobbes med etablering av 3 fyllestasjoner, i henholdsvis Bjerkvik, Tromsø og Alta.

Dette innebærer at det per nå vil være lav økonomisk konsekvens ved innføring av fritak for gasskjøretøy i takstgruppe 2 i Bypakke Tenk Tromsø, og at det må være en betydelig vekst i antall tunge kjøretøy på gass før dette gir utslag på økonomien i bypakken.

Ved å innføre en periode på ordningen, eksempelvis i fem eller ti år, vil man sikre at man kan evaluere og endre innretningen på et senere tidspunkt, dersom det skulle vise at ordningen påvirker økonomien i større grad enn antatt jamfør økende infrastruktur for fyllestasjoner i Nord-Norge. Samtidig vil man sikre enn forutsigbarhet i incentiv til omstilling til fossilfrie løsninger i transportnæringen.

Vurdering av bærekraft

Fritak for tunge kjøretøy på biogass møter flere av FN's bærekraftsmål. Spesielt gjelder dette bærekraftsmål 9 om innovasjon og infrastruktur og bidraget til å løse de miljømessige utfordringene som er beskrevet i bærekraftsmål 13 - satsing på fornybar og ren energi. Valg av nullutslippskjøretøy er også med på å redusere klimagassutslipp i byområdene og bidrar til bærekraftige byer og lokalsamfunn i bærekraftsmål 11.

Vurdering

Det utvidede nullvekstmålet som ligger til grunn for Bypakke Tenk Tromsø tilsier at det i tillegg til nullvekst i personbiltrafikken skal gjøres tiltak for å redusere klimagassutslipp, kø, luftforurensing og støy.

Et viktig element i å redusere klimagassutslipp er å legge til rette for at næringstransport med tunge kjøretøy kan velge fossilfrie alternativer. Transportnæringen ønsker å bidra til reduserte klimagassutslipp gjennom å gå over til kjøretøy som benytter fossilfritt drivstoff. Samtidig som det er viktig at alternativene som velges sikrer effektive leveranser.

Å legge til rette for at transportnæringen kan velge andre drivstoffalternativer enn bensin og diesel er et viktig bidrag for å nå målsettingen om fossilfri transport. Transportnæringen er opptatt av at det legges til rette med tiltak som fremmer valg av utslippsfrie kjøretøy uten at det mer enn nødvendig går utover totaløkonomien. Kjøretøy på biogass er dyrere å anskaffe og vedlikeholde. Fritak for bompenger er derfor et viktig virkemiddel for å bidra til at transportnæringen velger å investere dette alternativet, et vesentlig bidrag i så måte. Det er også viktig for næringen med forutsigbarhet for denne type ordning og det er derfor naturlig at fritak minst har en forutsigbar varighet, eksempelvis på fem eller ti år fra innføring.

Fritak for tunge kjøretøy på biogass vil ha liten effekt på økonomien i Tenk Tromsø. Dette er også vurdert tilsvarende i Bypakke Nedre Glomma og i Oslopakke 3.

På bakgrunn av saksfremlegg anbefales det at Bypakke Tenk Tromsø innfører den foreslåtte takstendringen.

Videre saksgang

1. Innstilling fra styringsgruppen i Tenk Tromsø
2. Lokalpolitiske vedtak (likelydende) i kommunestyret og fylkesting.
3. Bompengeselskapet (BPS Nord) sender søknad om takstendring, med tilslutning som vedlegg, til seksjon for brukerfinansiering (BFIN) i Statens vegvesen.